

Posudek diplomové práce

Veroniky České

„Minimalismus v díle Helle Helle na příkladu románu *Na dně*“

Diplomandka si stanovila nelehký úkol, a to pokusit se přispět k definici minimalismu v literatuře rozborem románu *Na dně* (*Ned til hundene*) dánské autorky Helle Helle, jejíž tvorba bývá tradičně označována jako minimalistická. Úkol je to nelehký zejména pro množství vágních a často protichůdných definic literárního minimalismu, na což ostatně v úvodu s odkazem na diplomovou práci Anežky Kuzmičové explicitně poukazuje i sama diplomandka:

Jak konstatuje Kuzmičová (2007), objevuje se řada klišé, která si mohou i protirečit, například, že „minimalismus se omezuje jen na to, co je opravdu důležité“ (jak bychom mohli charakterizovat například tvorbu Jeana-Philippe Toussainta), zároveň že „co je v literárním minimalismu důležité je to, co text neříká“ (což spíše odpovídá textům Helle Helle). Pokusíme se tedy popsat zásadní prvky, které autoři používají a které lze označit za minimalistické, ať už na úrovni formální, jazykové či obsahové. (str. 9)

Diplomandka ve své práci ohledává literární styl, který záměrně podstatné zamlčuje a soustředí se na povrch dějů a banalitu konverzací, za nimiž lze téma nalézt teprve detailním čtením. Zároveň si je přitom diplomandka dobře vědoma, že takové vymezení minimalismu v literatuře není jediné možné.

Hned zpočátku bych ráda uvedla, že diplomandka demonstruje výbornou obeznámenost s primárními i se sekundárními prameny. Oceňuji pozornou práci s dánským originálem, řadu podnětných, novátorských interpretací a v neposlední řadě fakt, že práci lze díky důkladnému rozboru jednoho konkrétního díla považovat za podstatný příspěvek k ohledání minimalismu v literatuře obecně. Ten je v tomto případě definován jako vypjatě formální metoda, či technika psaní, soustředěná na eliminaci explicitního pojmenování tématu a na úzkostnou rezignaci na pojmenování citového rozpoložení protagonistky-vypravěčky. Jako další klad práce spatřuji autorčinu snahu postupovat mezioborově a při rozboru díla aplikovat také poznatky z psychologie. Ráda bych rovněž vyzdvihla diplomandčiny velmi dobré formulační i překladatelské schopnosti (viz jí přeložené citáty ze skandinávské sekundární literatury). Práce má přehlednou strukturu. Výklad začíná diachronní perspektivou od kořenů minimalismu v realismu, potažmo v impresionismu, když diplomandka správně nahlíží, že minimalismus je jednou z krajních poloh realismu. Historický kontext je vždy vztažen ke zkoumanému dílu a úvodní pasáže tak tvoří solidní vstupní bránu k hlavní části práce: k samotnému rozboru románu *Na dně*. Ten je precizní, autorka postupuje důkladně a bedlivě rozebírá veškeré aspekty románu, jež lze označit za minimalistické.

Jediný závažnější nedostatek práce spatřuji v diplomandčině rezignaci na vztažení tohoto konkrétního díla k současným teoriím minimalismu obecně, tedy v rezignaci na snahu termín minimalismus s oporou ve vlastní analýze románu Helle Helle lépe ukotvit teoreticky.

Otázka k obhajobě: V práci píšete o Raymondu Carverovi jako o „inspiračním zdroji“ Helle Helle a poukazujete na možnou tematickou příbuznost, ale také na značné rozdíly v tvorbě obou spisovatelů. V závěru tohoto oddílu kladete rétorickou otázku: „Je tedy otázkou, zda tento vliv Carvera na tvorbu Helle Helle není spíše deklarativní.“ (str. 17). Má otázka zní, zda lze opravdu doložit, že Helle byla Carverem, ale i jinými autory, které uvádíte jako inspirační

zdroje, skutečně a prokazatelně ovlivněna. Můžete doložit, že autorka skutečně o těchto autorech hovoří jako o přímém inspiračním zdroji? A další otázka je metodologické povahy: Je vůbec takto položená „vlivologická“ otázka přínosná pro vaše téma? Viz vaše formulace ze závěru oddílu o Raymondu Carverovi: „V následující kapitole se zaměříme na styl samotné dánské autorky, který odráží právě uvedené zdroje inspirace.“ (str. 17).

Vzhledem ke všemu výše uvedenému práci doporučuji k obhajobě a předběžně ji hodnotím jako výbornou, popřípadě velmi dobrou.

V Praze, 30. 8. 2021

Mgr. Helena Březinová, Ph.D.